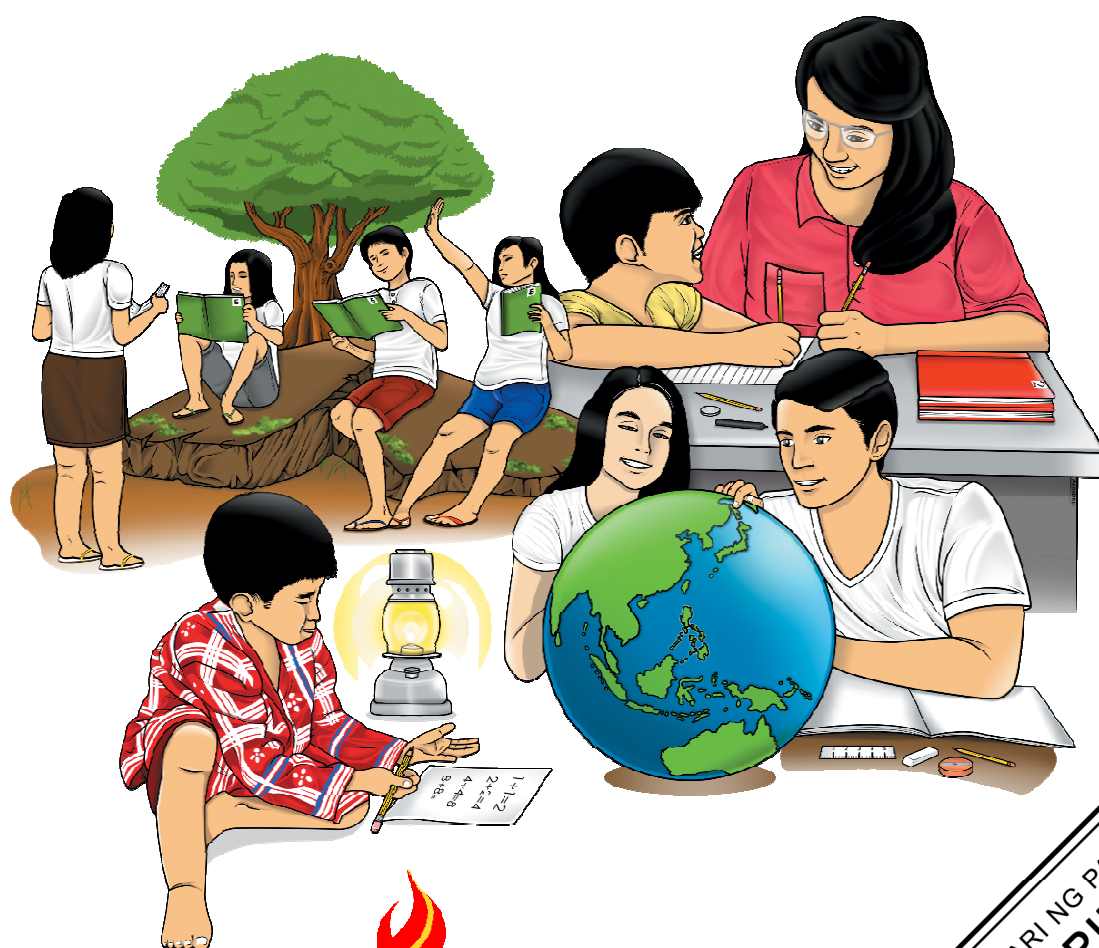

Filipino

Unang Markahan – Modyul 2: Matatalinghagang Pahayag at Eupemistiko o Masining na Pahayag

Filipino – Ikawalong Baitang**Alternative Delivery Mode****Unang Markahan – Modyul 2: Matatalinghagang Pahayag at Eupemistiko at Masining na Pahayag****Unang Edisyon, 2020**

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksiyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayonpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa aklat na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anomang gamit maliban sa aklat na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anomang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anomang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon

Kalihim: Leonor Magtolis Briones

Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Inilimbag sa Pilipinas ng

Department of Education - Rehiyon ng Caraga

Office Address: Learning Resource Management Section (LRMS)
Teacher Development Center

J.Rosales Avenue, Butuan City, Philippines, 8600

Telefax: (085)342-8207 / (085)342-5969

E-mail Address: caraga@deped.gov.ph

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat :Felma R. Alanzado at Mildred I. Alejandrino

Editor :Maria Consuelo C. Jamera, Dores P. Claro, Jeriel B. Caracol

Tagasuri : Jessie C. Torreon, Jocelyn P. Abellano, Noviemar T. Maur,
Donna May D. Pinguat, Kristy Joyce E. Anino, Japheth K. Salar

Tagaguhit : Swelyn E. Forro

Tagalapat :Felma R. Alanzado at Mildred I. Alejandrino

Tagapamahala: Francis Cesar B. Bringas, Isidro M. Biol Jr., Maripaz F. Magno,
Josephine Chonie M. Obseñares, Gilda G. Berte, Antonieta O.
Narra, Feldrid P. Suan, Victoria B. Pabia, Jessie C. Torreon, Dores
P. Claro

Filipino 8

Unang Markahan – Modyul 2: Matatalinghagang Pahayag at Eupemistiko o Masining na Pahayag

Paunang Salita

Para sa tagapagdaloy:

Malugod na pagtanggap sa asignaturang Filipino – Ika-8 Baitang ng Alternative Delivery Mode (ADM) Modyul para sa araling Matatalinghagang Pahayag at Eupemistiko at Masining na Pahayag!

Ang modyul na ito ay pinagtulungang dinisenyo, nilinang at sinuri ng mga edukador mula sa pambuliko at pampribadong institusyon upang gabayan ka, ang gurong tagapagdaloy upang matulungang makamit ng mag-aaral ang pamantayang itinakda ng Kurikulum ng K to 12 habang kanilang pinanagumpayan ang pansarili, panlipunan at pang-ekonomikong hamon sa pag-aaral.

Ang tulong-aral na ito ay umaasang makauugnay ang mag-aaral sa mapatnubay at malayang pagkatuto na mga gawain ayon sa kanilang kakayahan, bilis at oras. Naglalayon din itong matulungan ang mag-aaral upang makamit ang mga kasanayang pan-21 siglo habang isinasaalang-alang ang kanilang mga pangangailangan at kalagayan.

Bilang karagdagan sa materyal ng pangunahing teksto, makikita ninyo ang kahong ito sa pinakakatawan ng modyul.

Mga Tala para sa Guro

Ito'y naglalaman ng mga paalala, panulong o estratehiyang magagamit sa paggabay sa mag-aaral.

Bilang tagapagdaloy, inaasahang bibigyan mo ng paunang kaalaman ang mag-aaral kung paano gamitin ang modyul na ito. Kinakailangan ding subaybayan at itala ang pag-unlad nila habang hinahayaan silang pamahalaan ang kanilang sariling pagkatuto. Bukod dito, inaasahan mula sa iyo na higit pang hikayatin at gabayan ang mag-aaral habang isinasagawa ang mga gawaing nakapaloob sa modyul.

Para sa mag-aaral:

Malugod na pagtanggap sa Filipino – Ika -8 ng Alternative Delivery Mode (ADM) Modyul ukol sa Matatalinghagang Pahayag at Eupemistiko o Masining na Pahayag !

Ang kamay ay madalas gamiting simbolo ng kakayahan, aksyon at layunin. Sa pamamagitan ng ating mga kamay tayo ay maaaring matuto, lumikha, at magsakatuparan ng gawain. Ang kamay sa tulong-aral na ito ay sumisimbolo na ikaw, bilang isang mag-aaral, ay may angking kakayahang matutuhan ang mga kaugnay na kompetensi at kasanayan. Ang iyong pang-akademikong tagumpay ay nakasalalay sa iyong sarili o sa iyong mga kamay.

Ang modyul na ito ay ginawa bilang tugon sa iyong pangangailangan. Layunin nitong matulungan ka sa iyong pag-aaral habang wala ka sa loob ng silid-aralan. Hangad din nitong madulutan ka ng mga makabuluhang oportunidad sa pagkatuto.

Para sa magulang:

Bilang mga magulang, kayo ay mahalagang kaakibat sa edukasyon. Malaki ang inyong bahagi dahil naiimpluwensiyahan ninyo ang mga pag-uugali ng inyong mga anak at naipapasa ang inyong kaalaman sa kanila. Kayo ay mahalagang koneksyon sa pagitan ng bahay at paaralan.

Ang pinakahangarin ng ugnayan sa pagitan ng paaralan at magulang ay magkaroon ng kolaborasyon na naglalayong tulungan ang mga mag-aaral na makaroon ng mabuting edukasyon at matagumpay na kinabukasan.

Ang positibong saloobin at obligasyon bilang magulang ang susi sa maayos na pag-aaral ng mga anak. Kaya naman, isang napakagandang oportunidad bilang isang magulang na maging bahagi sa pagpapaunlad ng karunungan ng mga mag-aaral sa pamamagitan ng paggabay sa kanilang pag-aaral gamit ang materyal na ito. Bilang gabay, mahalaga ang iyong papel tungo sa pagtupad ng kanilang pangarap.

Ang modyul na ito ay may mga bahagi at icon na dapat mong maunawaan.

Alamin

Sa bahaging ito, malalaman mo ang mga dapat mong matutuhan sa modyul.

Subukin

Sa pagsusulit na ito, makikita natin kung ano na ang kaalaman mo sa aralin ng modyul. Kung nakuha mo ang lahat ng tamang sagot (100%), maaari mong laktawan ang bahaging ito ng modyul.

Balikan

Ito ay maikling pagsasanay o balik-aral upang matulungan kang maiugnay ang kasalukuyang aralin sa naunang leksyon.

Tuklasin

Sa bahaging ito, ang bagong aralin ay ipakikilala sa iyo sa maraming paraan tulad ng isang kuwento, awitin, tula, pambukas na suliranin, gawain o isang sitwasyon.

Suriin

Sa seksyong ito, bibigyan ka ng maikling pagtalakay sa aralin. Layunin nitong matulungan kang maunawaan ang bagong konsepto at mga kasanayan.

Pagyamanin

Binubuo ito ng mga gawaing para sa malayang pagsasanay upang mapagtibay ang iyong pang-unawa at mga kasanayan sa paksa. Maaari mong iwasto ang mga sagot mo sa pagsasanay gamit ang susi sa pagwawasto sa huling bahagi ng modyul.

Isaisip

Naglalaman ito ng mga katanungan o pupunan ang patlang ng pangungusap o talata upang maproseso kung anong natutuhan mo mula sa aralin.

Isagawa

Ito ay naglalaman ng gawaing makatutulong sa iyo upang maisalin ang bagong kaalaman o kasanayan sa tunay na sitwasyon o realidad ng buhay.

Tayahin

Ito ay gawain na naglalayong matasa o masukat ang antas ng pagkatuto sa pagkamit ng natutuhang kompetensi.

Karagdagang Gawain

Sa bahaging ito, may ibibigay sa iyong panibagong gawain upang pagyamanin ang iyong kaalaman o kasanayan sa natutuhang aralin.

Susi sa Pagwawasto

Naglalaman ito ng mga tamang sagot sa lahat ng mga gawain sa modyul.

Sa katapusan ng modyul na ito, makikita mo rin ang:

Sanggunian

Ito ang talaan ng lahat ng pinagkuhanan sa paglikha o paglinang ng modyul na ito.

Ang sumusunod ay mahahalagang paalala sa paggamit ng modyul na ito:

1. Gamitin ang modyul nang may pag-iingat. Huwag lalagyan ng anumang marka o sulat ang anumang bahagi ng modyul. Gumamit ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga pagsasanay.
2. Huwag kalimutang sagutin ang *Subukin* bago lumipat sa iba pang gawaing napapaloob sa modyul.
3. Basahing mabuti ang mga panuto bago gawin ang bawat pagsasanay.
4. Obserbahan ang katapatan at integridad sa pagsasagawa ng mga gawain at sa pagwawasto ng mga kasagutan.
5. Tapusin ang kasalukuyang gawain bago pumunta sa iba pang pagsasanay.
6. Pakibalik ang modyul na ito sa iyong guro o tagapagdaloy kung tapos nang sagutin lahat ng pagsasanay.

Kung sakaling ikaw ay mahirapang sagutin ang mga gawain sa modyul na ito, huwag mag-aalinlangang konsultahin ang inyong guro o tagapagdaloy. Maaari ka rin humingi ng tulong sa iyong mga magulang, sa nakatatanda mong kapatid o sino man sa iyong mga kasama sa bahay na mas nakatatanda sa iyo. Laging itanim sa iyong isipang hindi ka nag-iisa.

Umaasa kami, sa pamamagitan ng modyul na ito, makararanas ka ng makahulugang pagkatuto at makakakuha ka ng malalim na pang-unawa sa kaugnay na mga kompetensi. Kaya mo ito!

Alamin

Magandang araw kaibigan! Kumusta ka sa araw na ito? Mabuti naman at na sa maayos kang kalagayan. Muli, ako si Kokoy ang makakasama mo sa paglalakbay na ito. Binabati kita dahil nakarating ka na sa bahaging ito.

Matapos mong matuklasan ang mga karununganang bayan ng ating lahi. Pag-uusapan naman natin ang mga eupemistikong pahayag. Alam mo ba na ito ay mahalaga sa pagpapaliwanag sa araw-araw dahil sa pamamagitan nito maipahahayagmo ang mga kaisipan, pananaw, at kuro-kuro na maiiwasan ang hindi pagkakaunawaan. Kaya't pagbutihan mo hanggang matapos. Handa ka na bang tuklasin ang mga ito?

Oooppss.. Teka lang dahil matapos ang ating paglalakbay inaasahan na ikaw ay:

Nabibigyang-kahulugan mo ang mga talinghaga, eupemistiko o masining na pahayag sa mga tula, balagtasang alamat/ maikling kuwento, epiko ayon sa mga kasingkahulugan at kasalungat na kahulugan.

Sigurado kong gustong- gusto mo nang magsuri ng mga ito.

Kaya, Simulan mo na!

Subukin

Huwag kang mag-alala kaibigan. Panimulang pagsubok lamang ito. Layunin nito na subukin kung kailangan mo pa ang modyul na ito o ika'y magpapatuloy na sa susunod.

Panuto: Basahin ang kasunod na mga piling saknong ng tulang *Sa Aking mga Kabata* ni Dr. Jose Rizal at pansinin ang mga talinghaga, eupemistiko o masining na pahayag na ginamit at pagkatapos ay bigyan ito ng kahulugan. *Tandaang gumamit ng hiwalay na sagutang papel.*

Saknong 1: Kapagka ang baya'y sadyang umiibig,
Sa kanyang salitang kaloob ng langit.
Sanlang kalayaan nasa ring masapit,
Katulad ng ibong nasa himpapawid.

Saknong 3: Ang hindi magmahal sa kanyang salita
Mahigit sa hayop at malansang isda
Kaya ang marapat pagyamaning kusa
Na tulad sa inang tunay na nagpala.

Saknong 5: Ang salita nati'y tulad din sa iba
Na may alfabeto at sariling letra,
Na kaya nawala'y dinatnan ng sigwa
Ang lunday sa lawa noong dakong una.

Bilang ng Saknong	Matalinghagang salita/mga salita	Kahulugan
Saknong 1	...salitang kaloob ng langit	
Saknong 1	...ibong nasa himpapawid	
Saknong 3	...mahigit sa hayop at malansang isda	
Saknong 3	...pagyamaning kusa	
Saknong 5	...dinatnan ng sigwa	

Nabigyang-kahulugan mo ba kaibigan ang mga ginamit na talinghang salita o mga salita sa tula? Kung hindi, kailangan mong pag-aralan ang modyul na ito. Ngunit, kailangan muna nating balikan ang naunang aralin upang sukatin ang natutuhan mo.

Aralin

2

Pagbibigay-kahulugan sa mga Talinghaga, Eupemistiko o Masining na mga Pahayag

Kumusta kaibigan? Nasagutan mo ba nang maayos ang paunang pagsubok? Magaling!

Sa nakaraang modyul, nalaman mo na ang karunungan-bayan ay isang uri ng panitikang Pilipino na nagpapamalas ng talas at tayog ng kaisipan ng ating mga ninuno. Sa modyul naman na ito ay sisisirin natin ang mundo ng mga matatalinghagang salita para sa mas malinang sa iyo ang kasanayan sa pagpapakahulugan sa mga ito.

Balikan

Panuto: Gamit ang iyong natutuhan sa naunang aralin, iugnay mga karununganang bayan na nasa HANAY A sa angkop na sitwasyon na nasa HANAY B. Isulat ang titik ng iyong sagot sa sagutang papel.

HANAY A

1. Kaya matibay ang walis, palibhasa'y nabibigkis.

2. Nasa Diyos ang awa, nasa tao ang gawa.

3. nagsusunog ng kilay

4. basa ang papel

HANAY B

A. May magandang resulta ang pinagsisikapan ni Andrea dahil lubusan niyang ipinagdasal ito sa Maykapal.

B. Nabisto ang pagpapanggap ni Mario na siya ay maysakit.

C. Madaling nalutas ang problema ng pamilya ni Jose dahil nagtutulungan ang bawat isa.

D. Dahil may pasulit si Keisha sa Lunes, kailangan niyang mag-aral nang mabuti.

Nahanap mo ba ang kaugnay na pangyayari sa kaisipang hatid ng salawikain, kasabihan at kawikaan kaibigan? Kunin mo ang susi ng Pagwawasto sa iyong guro. Iwasto nang maayos at tapat. Ilan ang nakuha mong tama? Kung nasagot mo ng tama ang 3 o 4 sa lima. Magaling. Binabati kita. Maaari ka nang magpatuloy sa susunod na aralin.

Tuklasin

*Basahin mo ang tulang sinulat ni Idefonso Santos na pinamagatang “**Ang Guryon**”, Pagkatapos, sagutin mo ang sumusunod na mga tanong*

Ang Guryon *ni Idefonso Santos*

Tanggapin mo anak, itong munting guryon
Na yari sa patpat at “papel de Hapon”
Magandang laruan pula, puti, asul
Na may pangalan mong sa gitna naroon.

Ang hiling ko lamang, bago paliparin,
Ang guryon mong ito ay pakatimbangin;
Ang solo’t paulo’y sukating magaling
Nang hindi mag-ikit o kaya’y magkiling.

Saka, pag umihip ang hangin, ilabas
At sa papawiri’y bayaang lumipad;
Datapwa’t ang pisi’y tibayan mo, anak,
At baka lagutin ng hanging malakas.

Ibigin ma’t hindi, balang araw, ikaw
Ay mapapabuyong makipagdagitan;
Makipaglaban ka, subalit tandaan
Na ang nagwawagi’y ang pusong marangal.

At kung ang guryon mo'y sakaling madaig
Matangay ng iba o kaya'y mapatid;
Kung saka-sakaling dina mapabalik
Maawaing kamay nawa ang magkamit!

Ang buhay ay guryon: marupok, malikot,
Dagiti'y dumagit saan man sumuot...
O, paliparinmo't ihalik sa Diyos,
Bago patuluyang sa lupa'y sumubsob!

1. Ano ang kahulugan ng salitang guryon?
A. damit
B. eroplanong papel
C. laruan
D. saranggola
2. Sino ang nagsasalita sa tula?
A. ama
B. kaibigan
C. kapatid
D. kapitbahay
3. Ano ang ipinahiwatig ng ikalawang saknong?
A. Makipaglaban ka hanggang sa ikaw ay magwagi.
B. Hayaan ang pagsubok na dumating sa buhay ng tao.
C. Magsanay at magsikap upang maging handa sa mga pagsubok na darating sa ating buhay.
D. Kung ikaw ay mabigo sa buhay, matutong tumayo at lumaban kahit anumang mangyari sa buhay.
4. Paano inihambing ng akda ang guryon sa buhay ng tao?
A. Tulad ng guryon, ang buhay ng tao ay puno ng kasiyahan lalo na kung kasama ang buong pamilya.
B. Tulad ng guryon, ang buhay ng tao ay puro problema ang kinakaharap mula ng isinilang hanggang mamatay.
C. Tulad ng guryon, ang buhay ng tao ay dumaan sa pagbabalanse ng mga dapat gawin upang maging matatag sa pagsubok na darating.
D. Tulad ng guryon, ang tao ay mahina at madaling matangay sa problemang kinakaharap kaya nabibigo sa alinmang tinatahak.
5. Ano ang tawag sa mga salitang nakasalungguhit sa tula?
A. Mabulaklak na Pahayag
B. Mahihirap na Pahayag
C. Malalalim na Pahayag
D. Matalinghagang pahayag

Ang araling ito kaibigan ay nakapokus sa mga salita/mga salitang nakasalungguhit sa tula. Ano-ano kaya ang mga ito? Sige, basahin mo ang tungkol dito at nang malaman mo.

Suriin

Handa ka na ba kaibigan na malaman kung ano ang matatalinghagang salita? Magaling! Alam kong sabik na sabik ka na. May dati ka na bang kaalaman tungkol dito? Mahusay. Kung gayun, tayo na at ating dagdagan ang iyong kaalaman.

Isang katangian ng kulturang Pilipino ang pagpapahalaga ng mabuting pakikitungo at pakikipagrelasyon sa pamilya at sa ating kapwa. Kaya nga, maging noong unang panahon, gumamit sila ng matatalinghaga o eupemistikong salita upang mangaral at maiwasto ang ugali o kilos ng isang nakababata o nakatatanda na hindi nakakasakit ng damdamin.

Matatalinghagang Pahayag

Ang mga **matatalinghagang pahayag** ay naiibang paraan ng paglalarawan ng kondisyon o kalagayan, at pagpapahayag ng saloobin. Isa ito sa katangian na ikinagaganda ng ating wika. Itinatago nito ang tunay na kahulugan.

Taglay ng matatalinghagang pahayag ang kinis at sining ng ating wika. Masasalamín sa mga pahayag ang paniniwala, pamumuhay ng mga tao, ang pagpapahalagang-pangkatauhan, kalagayang pangkapaligiran o panlipunan sa iba't ibang karanasan. Halimbawa nito ay mga sumusunod:

Magdilang-anghel

Ang Diyos ay nagsugo ng anghel upang maghatid ng mensahe sa kanyang mga propeta o alagad. Ang anghel ay nagsasabi ng pawang katotohanan at sadyang ang sinabi ay nagaganap o mangyayari. Kaya't kapag sinabi sa isang tao ang siya'y *magdilang-anghel*, magkatotoo ang kanyang winika.

di-mag-aso ang kalan

Kung magluluto sa kalan, na noon ay ginagamitan ng kahoy, ang kalan ay nag-aaso o umuusok. Kung mahirap ang buhay ng isang tao, walang mailulutong pagkain ang pahayag ay *di-mag-aso ang kalan*.

buwaya sa katihan

Ang buwaya ay isang malaki at mapanganib na hayop na maaring kumain ng tao o hayop. Kapag ito'y ginamit upang ilarawan ang isang tao, nangangahulugang siya'y ganid, sakim, matakaw sa salapi at kahit na ang kapwa-tao'y nagigipit ay malaki pa rin ang hinihinging patubo sa pautang. Dahil sa wala ang taong ito sa tubig, angkop ang siya'y tawaging *buwaya sa katihan*.

Eupemismo

Eupemismo ang tawag sa mga mahihinay na salita o pahayag na ipinapalit upang maiwasan ang makasakit ng damdamin. Ginagamit ang mga ekspresyong ito upang hindi tuwirang banggitin ang mga salitang hindi magandang pakinggan, nakabibigla o maaring magdulot ng kahihiyan.

Ang orihinal na katawagan ay pinapagaan sa kahulugan, sa pagpapalit ng katawagan upang di maging mabigat sa pandinig o damdamin ng iba ang sitwasyon.

Eupemistikong Pagpapahayag

1. Nauuri ang wika batay sa antas nito ayon sa:
 - a. paksa ng usapan
 - b. taong sangkot sa usapan
 - c. lugar
2. Mataas ang pandama o sensitibo sa mga pahayag na nagpapahiwatig lamang.
3. Gumagamit ng talinghaga para di tuwirang tukuyin ang nais ipahayag na nakatutulong upang lalong mag-isip ang nagsasalita at kinakausap.

Halimbawa:

- Sumakabilang buhay na siya.
- Kapiling na siya ng Panginoon.
- Iniwan na niya tayo.
- Tapos na ang kanyang paghihirap.
- Maligaya na siya sa kabilang buhay.

4. Para maging mas malambot o mas magaan ang dating ng sasabihin:

Pahayag 1: Gutom na gutom na ako.

Mas magaan: Hindi ba kayo, nagugutom?

Pahayag 2: Kumain na ba kayo ng almusal?

Mas magaan: Kumain muna tayo.

5. Para mas mainam pakinggan gamitin ang sumusunod:

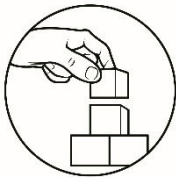
bulag/ duling- walang paningin

bingi- mahina ang pandinig

pilay- nahihirapang lumakad
mataba- medyo malusog
pandak- may kaliitan
pangit- di-gaanong maganda

Ngayong tapos mo nang basahin, kung iyong babalikan ang naunang modyul, iyong natutuhan na ang sawikain ay mga salitang ding eupemismo, patayutay at idyomatiko. Ginagamit din ang idyomatikong ekspresyon dahil ang mga ganitong pahayag ay nakatatago rin ng masakit, bulgar at mahahalay na salita.

*Malinaw na ba sa iyo kaibigan ang
Eupemistikong Pagpapahayag?
Kung gayon, ipagpatuloy mo ang
ating gawain.*

Pagyamanin

A. Panuto: Hanapin mo ang mga matatalinghagang pahayag sa mga piling bahagi ng akda sa bawat bilang. Itala sa talahanayan at bigyan ng kahulugan. Pansinin ang halimbawa kung paano ito sasagutin.

1. Pagkaraan ng ilang araw ay magaling-galing na si Aling Rosa. Hinanap niya si Pinang. Tinanong niya ang mga kapitbahay kung nakita nila ang kanyang anak ngunit naglahong parang bula si Pinang.

Alamat ng Pinya/Pinoycollection.com

2. Oh, dila ng taong ang bulong ay sigaw,
Espada ng bibig na nakamamatay.

Ang dila ng Tao ni Jose Crorazan de Jesus. Hiyas ng Diwa. 2007

3. Bawat hakbang na gawin mo sa Templo ng Kalayaan,
Ay hakbang na papalapit sa bunganga ng libingan.

Republikang Basahan ni Teodoro Agoncillo. Hiyas ng Filipino 1997

Matalinghagang Pahayag	Salitang may nakatagong kahulugan	Tahas na kahulugan ng salita	Kahulugan
<i>Hal. aagdilang-anghel</i>	<i>anghel</i>	<i>tagapaghatid ng totoong mensahe</i>	<i>nagkatotoo ang sinabi.</i>
1.			
2.			
3.			

B. Panuto: Ang na sa Hanay A ay mga eupemestikong pahayag. Suriin ang kahulugan at hanapin ang kasalungat nito sa hanay B. Isulat ang titik ng tamang sagot sa sagutang papel.

Hanay A

Hanay B

1. sumakabilang bahay

A. nakakakita, hindi bulag

2. walang ilaw ang mata

B. malumay magsalita

3. matalim ang dila

C. masunurin

4. matigas ang ulo

D. busog

5. kumukulo ang tiyan

E. tapat sa asawa

F. madaldal

Nabigyan mo ba nang tama ang kahulugan ng mga pahayag kaibigan? Kunin mo ang susi sa pagwawasto sa iyang guro. Kung nasagot mo ang gawain. Binabati kita! Maaari ka nang magpatuloy sa susunod na gawain.

Isaisip

Buoin Mo!

Panuto: Pillin mo ang letra ng tamang sagot upang makabuo ng konsepto batay sa iyong natutuhan. Isulat ang iyong sagot sa sagutang papel.

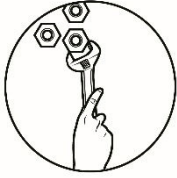
Ang mga matatalinghagang pahayag ay naiibang paraan ng 1. _____ ng kondisyon o kalagayan, at pagpapahayag ng saloobin. Isa ito sa katangian na 2. _____ ng ating wika. Itinatago nito ang tunay na kahulugan.

Taglay ng 3. _____ pahayag ang kinis at sining ng ating wika. 4. _____ sa mga pahayag ang paniniwala, pamumuhay ng mga tao, pagpapahalagang-pangkatauhan, kalagayang pangkapaligiran o panlipunan sa iba't ibang karanasan.

Eupemismo ang tawag sa mga 5. _____ na salita o pahayag na ipinapalit upang maiwasan ang 6. _____ ng damdamin. Ginagamit din ang mga ekspresyong ito upang 7. _____ banggitin ang mga salitang hindi magandang pakinggan, nakabibigla o maaring magdulot ng kahihyan.

Nasagot mo na bang lahat kaibigan? Wastuhin mo ito gamit ang susi ng pagwawasto. Kung nakuha mo ang mataas na marka, binabati kita. Isa lang ang ibig sabihin nito, naunawaan mong mabuti ang tekstong iyong binasa. Puwede ka nang magpatuloy sa susunod na gawain. Kung hindi naman, huwag kang mag-alala. Balikan mong muli ang teksto at hanapin ang bahaging sumasagot sa tanong.

Isagawa

Punan Mo!

Panuto: Magtanong ka sa nakakatanda o magsaliksik tungkol sa kadalasang matatalinghang salita na ginamit sa pagpayo o pangaral ng kanilang mga magulang sa kanilang panahon. Itala ito sa talahanayan at bigyan ng kahulugan.

Matalinghang Pahayag	Salitang may nakatagong kahulugan	Tahas na kahulugan ng salita	Kahulugan
<i>Hal. Nagdilang-anghel</i>	<i>Anghel</i>	<i>Tagapaghatid ng totoong mensahe</i>	<i>Nagkatotoo ang sinabi.</i>
1.			
2.			
3.			

Panuto: Basahin mo ang talata at punan ang patlang upang buoin ang kaisipan nito. Pumili ng angkop na eupemistikong pahayag mula sa kahon sa ibaba. Isulat ang iyong sagot sa hiwalay na sagutang papel.

lumulusog
bukas ang palad
butas na ang bulsa
sumakabilang buhay
naghihikahos sa buhay

“Manatili sa bahay. Magliligtas ito ng buhay.”

Ang linyang ito ay karaniwan nating naririnig sa radyo, telebisyon at nababasa rin maging sa mga pahayaganngayong panahon ng pandemya. Ito ay mungkahi ng Department of Health at ng ating pamahalaan.

Marami-rami na nga ang (1.)_____kaya’t hindi dapat ito isawalang- bahala. Hindi naman nagkulang sa pagpapaalala sa atin ang ating pamahalaan sa posibleng pagkalat ng sakit. Kaya naman dapat tayong sumunod sa batas. Mahalaga pa rin ang ibayong pag-iingat.

Sa kabilang dako naman, nakatutuwa pa rin ang iba't ibang reaksiyon ng sambayanang Pilipino sa pagtugon sa pandemyang kinahaharap natin ngayon. Ang iba, sinasabing (2.)_____ sila dahil sa ilang buwang pamamalagi sa loob ng bahay. Kahit marami ang (3.) _____, may saya pa rin sa mukha kahit (4.)_____. (5.) _____ naman ang paglilingkod ng ating mga kababayang *frontliners* upang makatulong sa mga nangangailangan.

Ang mga ito ay nagpapatunay lamang na tayong mga Pilipino ay likas na masayahin at mapagpasalamat sa kabila ng problemang dinaraan natin ngayon. Likas din sa atin ang pagiging matulungin.

Sabi pa nga ng ating pangulo, "Ito ang panahon na maging halimbawa tayo sa nakararami."

Kumusta? Kung napunan mong lahat ang patlang, binabati kita, mahal kong mag-aaral! Maaari mo nang kunin ang susi ng pagwawasto sa iyong guro.

Narito ka na sa dulo ng modyul. Handa ka na ba sa pangwakas na pagsusulit? Sige, simulan mo na.

Tayahin

Panuto: Tukuyin ang kasingkahulugan ng sumusunod. Isulat ang titik ng tamang sagot sa sagutang papel.

A.

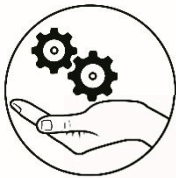
B.

- _____ 1. maamong kordero
- _____ 2. bukas-palad
- _____ 3. busilak ang puso
- _____ 4. di-makabasag pinggan
- _____ 5. butas ang bulsa
- _____ 6. lumagay sa tahimik

- A. matulungin
- B. mahinhin
- C. mabait na tao
- D. tapat, malinis ang kalooban
- E. magpakasal
- F. walang pera

Panuto: Tukuyin ang kasalungat na kahulugan ng sumusunod. Isulat ang titik ng tamang sagot sa sagutang papel.

7. Iba ang tabas ng mukha.
 - A. Bilog ang mukha.
 - B. Maganda ang mukha.
 - C. Mahaba ang mukha.
 - D. Makinis ang mukha.
8. pabalat-bunga
 - A. mali
 - B. peke
 - C. tama
 - D. tunay
9. ibang babae
 - A. asawa
 - B. kaibigan
 - C. kamag-anak
 - D. kinakasama
10. nagbibilang ng poste
 - A. maraming poste
 - B. may trabaho
 - C. nangangarap
 - D. walang trabaho

Karagdagang Gawain

Wow! Ang galing mo naman! Oh, diba? Sabi ko naman sa'yong kayang-kaya mo 'yan. Dagdagan pa natin ang iyong kaalaman

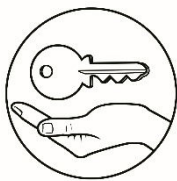
Panuto: Ibigay ang eupemistikong pahayag sa mga salitang bulgar na may guhit na ginamit sa pangungusap.

1. Nalasing ang binata sa magdamag na inuman.
 - A. nalunod sa bote
 - B. nababad sa bote
 - C. nadaganan ng bote
 - D. nasagasaan ng bote

2. Sa hindi inaasahan, siya ay nabuntis na wala sa panahon.
- A.nagdadalang-tao
 - B.nagdadalang-poot
 - C.nagdadalang-habag
 - D. nagdadala ng buhay
3. Huwag maniwala sa tsismis.
- A.kuwentong- tubero
 - B. kuwentong-barbero
 - C. kuwentong-bangkero
 - D. kuwentong- karpentero
4. Mag-ingat sa magnanakaw.
- A.mabilis ang kamay
 - B. manipis ang kamay
 - C. mabagal ang kamay
 - D. makapal ang kamay
5. Presinto ang hantungan ng mga taong luko-luko.
- A. basag ang pula
 - B. basag ang tinig
 - C. basag ang bungo
 - D. basag ang pinggan

*Binabati kita dahil masigasig mong natapos ang araling ito. Batid kong nakapapagod ngunit napakagandang pagkakataon namang madagdagan ang iyong kaalaman sa Pagsulat ng Talata. Ihanda mo ang iyong sarili sa kasunod na modyul – **Modyul 3: Pagsulat ng Karunungan Bayan***

Susi sa Pagwawasto

Modyul 2- Mga Eupemistikong Pahayag

Subukin

1. wika
2. kalayaan
3. di-katanggap-tanggap
4. linangin
5. pagsubok

Balikan

1. C
2. A
3. D
4. B

Tuklasin

1. D
2. A
3. C
4. C
5. D

Tayahin

1. C
2. A
3. D
4. B
5. F
6. E
7. B
8. C
9. A
10. B

Isagawa

- A. Iba-iba ang sagot.
- B. 1. Sumakabilang-buhay
2. lumulusog
3. naghihikahos sa buhay
4. butas na ang bulsa
5. bukas ang palad

Isaisip

1. paglalarawan
2. ikinagaganda
3. matatalinghaga
4. masasalamatin
5. mahihinay
6. masakit
7. hindi tuwiran

Pagyamanin

A.

Naglahong parang bola	Bola	Madaling mawala	Biglang naglaho
Espada ng bibig	espada	Matulis, nakakasugat	Masakit kung magsalita
Bunganga ng libingan	bunganga	Bukana, sa harap	Nasa harap ng hukay/kamatayan

- B. 1. E
2. A
3. B
4. C
5. D

Karagdaga ng Gawain

1. D
2. A
3. B
4. A
5. A

Mga Sanggunian

Mga Aklat:

Enrijo, Willita A., Bola, Asuncion B., 2013. *Panitikang Pilipino-Ikawalong Baitang*. Book Media Press, Inc. and Printwell, Inc. Unang Edisyon.

Infantado, Remedios, Correa, Ramilito, 2015. *Baybayin; Paglalayag sa Wika at Panitikan Baitang 8*. Rex Printing Company, Inc.

Infantado, Remedios, Correa, Ramilito, 2015. *Baybayin, Paglalayag sa Wika at Panitikan Baitang 8*. Gabay sa Pagtuturo. Rex Printing Company, Inc.

Samenian, Ria Mae A. 2018. *Yugto. Pinagsanib na Wika at Panitikan*. The Library Publishing House, Inc.

Samenian, Ria Mae A. 2018. *Yugto. Pinagsanib na Wika at Panitikan. Gabay sa Pagtuturo*. The Library Publishing House, Inc.

Infantado, Remedios, Correa, Ramilito, 2015. *Baybayin, Paglalayag sa Wika at Panitikan. Batayang at Sanayang Aklat at Filipino*, Rex Printing Company, Inc.

Lilibeth Dayrit Monton, Ma. Celeste del Rosario Aguila at Aida Marquez Guimarie. 1997. *Daloy ng Diwa. Wika at Panitikan*. Unang Edisyon. Trinitas Publishing Inc.

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education - Bureau of Learning Resources (DepEd-BLR)

Ground Floor, Bonifacio Bldg., DepEd Complex
Meralco Avenue, Pasig City, Philippines 1600

Telefax: (632) 8634-1072; 8634-1054; 8631-4985

Email Address: blr.lrqad@deped.gov.ph* blr.lrpd@deped.gov.ph